

Bilag 3 - Høringsnotat for "CO₂-neutral i 2025 – Københavns Klimaplan"

Københavns Kommunes klimaplan "CO₂-neutral i 2025 – Københavns Klimaplan" har været i offentlig høring i perioden 14. april til 15. maj 2009. Høringsudkastet var godkendt af kommunens fagudvalg. Høringsudkastet blev sendt til relevante samarbejdspartnere, der blev annonceret i lokalaviser, udsendt pressemeddelelser og der blev afholdt borgermøder om planen.

Der er i alt indkommet 42 høringssvar, heraf er to af svarene opsamling på borgermøder afholdt af Vanløse Lokaludvalg/ Miljøpunkt Vanløse og Københavns Kommune.

Generelt er høringssvarene positive overfor udkastet til klimaplanen, og betegner den som spændende og visionær. Enkelte lokaludvalg udtrykker dog utilfredshed med den korte høringsfrist. Høringssvarene gav anledning til ændringer og præciseringer i initiativer og i planens metodeafsnit. I alt gav høringssvarene anledning til 19 rettelser i udkastet til klimaplanen, samt enkelte rettelser i den korte version af klimaplanen. Nedenfor er de væsentligste kommentarer fra høringssvarene gennemgået med vægt på, hvordan de er indarbejdet i klimaplanens indsatsområder.

I bilag 4 findes kommentarer til de enkelte høringssvar.

Målsætningen og visionen

Generelt støtter høringssvarene op om visionen med CO₂-neutralitet i 2025, og ser det som en spændende udfordring. Flere høringssvar efterlyser dog en mere ambitiøs definition af CO₂-neutralitet og problematiserer eksemplet med opkøb af kvoter som et middel til at nå CO₂-neutralitet. For at tydeliggøre, at der på nuværende tidspunkt ikke allerede er taget stilling til, at målet om CO₂-neutralitet skal opnås ved opkøb af kvoter og lagring af CO₂ er eksemplerne fjernet fra planen. Det udelukker dog ikke at disse virkemidler vil skulle vurderes i det videre arbejde. Derudover opfordres der til at der skal være et mål for, hvornår byen er uafhængig af fossile brændstoffer. Det vurderes, at visionen om en CO₂-neutral by i sig selv er ambitiøs, og at det ikke er realistisk at sætte mål for uafhængigheden af fossile brændsler. I et af høringssvarene rejses også diskussion af vægtningen af energiproduktion og energibesparelser i fordelingen af CO₂-reduktionen. I planen fremgår at begge indsatser er vigtige; men potentialet i produktionen er meget stort og at det på kort sigt er det herfra CO₂-reduktionen skal komme.

Sagsnr.
2009-65346

Dokumentnr.
2009-292765

Sagsbehandler
Julie B. Svendsen

Bymiljø

Kalvebod Brygge 45
Postboks 259
1502 København V

Telefon
3366 3366

Telefax
3366 7133

E-mail
jusven@tmf.kk.dk

EAN nummer
5798009595959

www.kk.dk

Energiforsyningen

I indsatsområdet om energiforsyning udtrykker to af høringssvarene ønske om, at kraftværkerne går over til biomasse i stedet for kul, hvor der i udkastet til planen foreslås en delvis overgang til biomasse. Der gøres i forbindelse med biomasse også opmærksom på, at det er vigtigt, at biomassen stammer fra en bæredygtig produktion. Dette er taget til efterretning og det er indføjet i planen, at kommunen vil arbejde for, at der bliver udarbejdet nationale og internationale retningslinjer for bæredygtig anvendelse af biomasse. Kræftens Bekæmpelse gør dog i den forbindelse opmærksom på, at det ikke fjerner problemerne omkring partikelforurening fra forbrænding af biomassen og transporten af biomassen. Kommentaren giver ikke anledning til ændringer. Der bakkes i flere af høringssvarene op om geotermi, som der ses et stort potentiale i. Dette er taget til efterretning.

Høringssvarene bakker generelt op om kommunens planer om opstilling af vindmøller, hvor både københavnernes, virksomhederne og kommunen får mulighed for at købe grøn vindmøllestrøm, og gerne fra vindmøller indenfor kommunens grænser, således der skabes øget synlighed omkring vindmøllestrøm. Det præciseres i den korte version af planen, at det er kommunens mål, at der opstilles møller, som minimum svarer til det kommunale elforbrug.

Transport

Transportområdet var det indsatsområde, der gav anledning til flest høringssvar – i alt 21. Høringssvarene er positive overfor, at der sættes et mål for transportområdet og er enige i en øget satsning på cykelområdet. Mange af høringssvarene er også positive overfor den kollektive trafik, men så gerne at kommunen var mere innovativ på området, bl.a. med letbaner og busser i særlige ruter. Høringssvarene understreger behovet for investeringer på området og behovet for at tage fat på den kollektive trafik, udover metroen.

Indre By Lokaludvalg, Rådet for Bæredygtig Trafik og Studiekredsen med bl.a. Miljøpunkterne peger på, at begrænset adgang for biler i Middelalderbyen vil medføre en CO₂-reduktion. Høringssvarene er taget til følge, og der vil blive arbejdet videre på at tænke parkeringsforholdene ind i den kommende parkeringsstrategi for Indre By. Dette er blevet indarbejdet i klimaplanens initiativ om trafikomlægninger. I samme initiativ ændres, på baggrund af Rambølls reviderede beregninger også CO₂ besparelsen fra 16.000 til 19.000 tons CO₂.

Et af lokaludvalgene rejser spørgsmålet, hvorvidt trængselsafgifter vil mindske behovet for investeringer i kollektiv transport, som det fremgår af initiativet om trængselsafgifter. Kommunen har tydeliggjort i initiativet, at det drejer sig om, at kommunens

investeringer bliver mindre, da finansieringen sker via indtægter for afgifter.

På baggrund af et høringssvar præciseres, at der i "Videre mod vision 2025" er tale om el-biler, der kan blive CO₂-neutrale i driftsfasen.

Metroselskabet stiller spørgsmålstegn ved figuren over CO₂-udledning per person per km fra s. 12 i den korte version af klimaplanen og bringer anden opgørelse. Kommentaren er taget til efterretning, og figuren ændres på baggrund af de nye tal.

Byggeri og renovering af bygninger

Indenfor indsatsområdet "Byggeri og renovering af bygninger" er der flere høringssvar, der rejser kritik af den tidshorisont som kommunen lægger ind for, at investeringer i klimarenoveringer skal tjene sig hjem. Det bliver fremhævet, at tilbagebetalingstiden er en hindring for at lave ambitiøse klimarenoveringer og for at skabe arkitektonisk velfungerende løsninger, der også involverer brug af solceller. Det har givet anledning til en præcisering i initiativet om klimafokus ved renovering af kommunens bygninger, så det tydeligere fremgår at Københavns Kommune opererer med en tilbagebetalingstid på op til 20 år ved større renoveringsprojekter og op til 10 år på enkeltstående initiativer koblet til EMO-kortlægningen. Foranlediget af høringssvarene bliver det desuden præciseret, at tilbagebetalingstiden kan være længere end 20 år for energiproducerende anlæg.

Derudover er der flere forslag om at styrke kommunens initiativer for solceller, hvilket er taget til efterretning, men ikke har givet ændringer planen.

Der er flere høringssvar der peger på, at sikre andre miljømæssige tiltag end klima af byggeri og renoveringer. Det gav anledning til en ændring af klimaplanen, således at det fremgår under fokusområdet om Københavns Kommunes egne bygninger, at byggeri og renoveringer af bygninger ud fra et klima og energifokus må ikke betyde forringelser af de standarder og krav Københavns Kommune allerede stiller i forhold til miljø i byggeri og anlæg.

Endelig har flere høringssvar forslået, at kommunen bør lade de kommunale institutioner beholde de penge et fald i energiforbruget medfører. Det indgår allerede i planen, men for nuværende kun gældende for 2009. Forslaget vil derfor indgå i det videre arbejde, og gav derfor ikke anledning til ændringer her og nu.

Københavnernes og klimaet

Flere høringssvar gør opmærksom på vigtigheden af borgerinddragelse og formidlingen af klimaproblematikken til borgere –herunder også for specifikke bydele, mens to af høringssvarene mener, at adfærdsændringer bør udgøre mere end 4% af den samlede

CO₂-reduktion. Holdningen er taget til efterretning, men giver ikke anledning til ændringer i planen. Nogle af høringssvarene tilbyder erfaringsudveksling i forhold til formidlingsindsatsen overfor borgere og der er forbedringsmuligheder i kampagnen "KlimaKbh". Kommunen medgiver, at information og borgerinddragelse er meget vigtig, og har flere initiativer, der berører disse udfordringer. Samtidigt er det et område kommunen løbende vil arbejde på at udvikle baseret på de erfaringer, der er opnået med klimakampagnerne i 2009.

Flere af høringssvarene problematiserer, at kommunen ikke medtager CO₂-bidraget fra vareforbruget i den samlede opgørelse af Københavnerens CO₂-udledning. Da der ikke findes retvisende data på området, fastholder kommunen, at det ikke skal indgå i klimaplanen, men har i planens metodeafsnit tydeliggjort, at det er et område som har kommunens opmærksomhed og at vareforbruget bl.a. indgår i kommunens affaldsplan og kommunens indkøbsaftaler.

Fire af høringssvarene vedrører affaldshåndteringen bl.a. med forslag om mere sortering og genbrugsstationer. Området er allerede beskrevet i kommunens affaldsplan, men der er blevet tilføjet en sætning i initiativet om affaldssortering med CO₂-reduktion, der tydeliggør forbindelsen til kommunens affaldsplan.

Derudover er det blevet præciseret i den korte version af klimaplanen, at der ikke er tale om et fysisk videnscenter for børn og unge, men et udviklingssamarbejde med koordinering, vidensdeling, efteruddannelse af lærere og projektledelse.

Byudvikling

Under indsatsområdet "Byudvikling" bliver der stillet spørgsmål om målsætningen med 1% reduktion ved byudvikling af den samlede CO₂-reduktion er ambitiøs nok. Kommunen regner med, at byudvikling vil kunne komme til at stå for en større andel af CO₂-reduktionen, men da relativt lidt er færdigbygget i 2015 er det ikke muligt at sætte en højere målsætning for 2015. Kommentaren gav derfor ikke anledning til ændringer. Flere høringssvar berører desuden CO₂-reduktionen i forbindelse med fortætning af byen, og kommunen er enig i, at det er vigtigt at der sker en fortætning af byen i stationsnære områder, hvilket indgår i byudviklingsinitiativet om en by med mindre transportbehov.

Derudover er der forslag om at skabe en øget refleksion fra byens tage ved at male dem hvide. Kommunen vurderer, at forslaget kan modstride intentionerne om etablering af solceller og begrønning af byens tage.

Tilpasning til fremtidens vejr

Indsatsområdet fik relativt få høringssvar, som hovedsageligt vedrørte kloaksystemets kapacitet, mulighederne for etablering af flere grønne områder og befæstningen af arealer. Kommunen er meget optaget af problematikken omkring befæstningen af arealer, og høringsforslaget, hvor det foreslås at mindst halvdelen af en belægning fremover skal være vandåbne flader vil blive taget med i det videre arbejde. Ligeledes vil kommunen arbejde videre med at undgå opstuvninger i kloaksystemet og undersøge hvordan byen kan sikres mod vandstandsstigninger i havet.

De indkomne forslag og bemærkninger vil indgå i det videre arbejde med udarbejdelse af klimatilpasningsplanen for Københavns Kommune.

Øvrige bemærkninger

En del høringssvar sætter spørgsmålstegn med beregningsmetoden, da den bl.a. ikke medtager CO₂-produktionen ved vareforbruget. Kommunen har valgt at fastholde udregningsmetoden, da den er baseret på nationale beregningsværktøjer, men i planen er det blevet tydeliggjort, at området har kommunens opmærksomhed. Derudover mener enkelte høringssvar at CO₂-udledningen pr. københavnere er opgjort forkert. I planen er afsnittet nu præciseret, så det tydeligt fremgår, hvad der er med i sammenligningen af CO₂-fodafttryk for København og for resten af Danmark.

Derudover ønskes i et af høringssvarene bedre data omkring lokal energiforsyning, hvilket kommunen løbende arbejder på.

I flere af høringssvarene efterlyses den samlede økonomi forbundet med planen og der opfordres til, at der afsættes de nødvendige økonomiske ressourcer til at realisere initiativerne i klimaplanen. Økonomien forbundet med klimaplanen er beskrevet for de enkelte initiativer. En række af initiativerne kan realiseres indenfor eksisterende økonomiske rammer, nogle initiativerne implementeres i samarbejde med eksterne parter og nogle initiativer kræver prioritering i forbindelse med budgetforhandlinger i første omgang ifm. budget 2010.

Efter høringsfristens udløb kom yderligere to høringssvar. Kommentarerne har ikke givet anledning til nogle ændringer i planen.